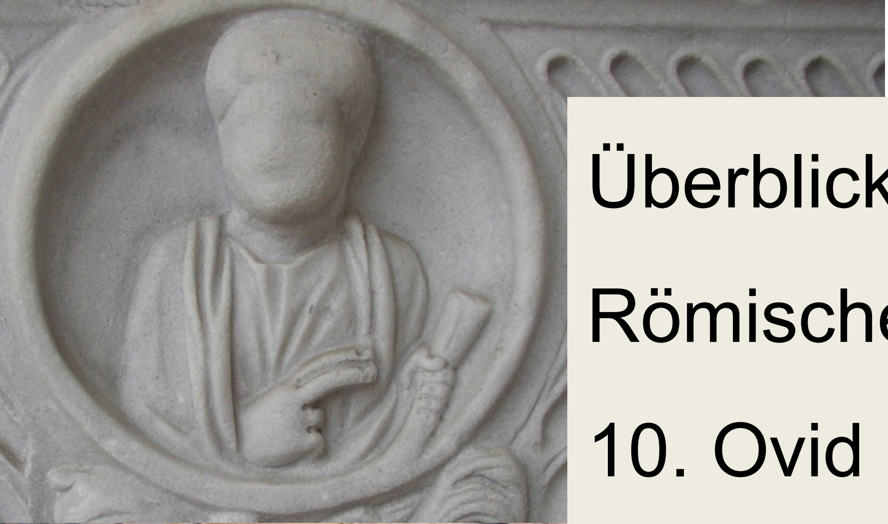

Überblicksvorlesung

Römische Literatur II

10. Ovid (I): Elegie

me miserum!

Ovid 43 v.- 17/18 n.Chr.

Mythos, Liebe, menschl. Schicksal, Affekte

Literatur, Ovid setzt Kenntnis der Mythen voraus ...

Amores
Heroides
Ars amatoria + Remedia amoris
Metamorphoseon libri
Fasti
Tristia
Epistulae ex Ponto

Amores

-> Liebeselegie

tenerorum lusor amorum (Ov. trist. 4,10,1)

Tantum se nobis **elegi** debere fatentur,/
quantum Vergilio nobile debet epos.
(Ov. rem. 395)

Ovid, Heroides / Epistulae Heroidum

Penelope an Odysseus
Briseis an Achill
Dido an Aeneas
Ariadne an Theseus
Medea an Iason
Paris an Helena – Helena an Paris
etc.

her. 10 Ariadne an Theseus

cf. Catull, carm. 64

Quae legis, ex illo, Theseu, tibi litore mitto,

unde tuam sine me vela tulere ratem

...

Verg. Aen. 4,327-329, cf.

her. 7,133

Forsitan et gravidam Dido, scelerate, relinquas,

parsque tui lateat corpore clausa meo.

accedet fatis matris miserabilis infans,

et nondum nato funeris auctor eris, [...]

Amores: Liebeselegie
Heroides: Briefe verlassener Frauen
...
...
Tristia: Klagen im Exil
Epistulae ex Ponto: Briefe aus dem Exil

Ovid, Amores 1,1,1

Arma gravi numero violentaque bella parabam
edere, materia conveniente modis.
Par erat inferior versus; risisse Cupido
dicitur atque unum surripuisse pedem.
“Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris? […]
(19 ff.) Nec mihi materia est numeris levioribus apta,
aut puer aut longas compta puella comas.“

Ov. am. 3,8,9 ff.

Ecce, recens dives parto per vulnera censu
Praefertur nobis sanguine pastus eques.
Hunc potes amplecti formosis, vita, lacertis?
Huius in amplexu, vita, iacere, potes?

Prop. 3,12,5f.

omnes pariter pereatis avari / et quisquis fido praetulit arma toro!

Properz 1,6,29f.

non ego sum laudi, non natus idoneus armis:/ hanc me militiam fata subire volunt.

Properz 2,7,13f.

unde mihi Parthis gnatos praebere triumphis?/ nullus de nostro sanguine miles.

Tibull 1,10,1

Quis fuit, horrendos primus qui protulit enses?/ quam ferus et vere ferreus ille fuit!//

Ovid, Amores 1,9,1 ff.

Militat omnis amans et habet sua castra Cupido,/ Attice, crede mihi, militat omnis amans. Quae bello est habilis, veneri quoque convenit aetas:/ Turpe senex miles, turpe senilis amor. Quos petiere duces animos in milite forti,/ Hos petit in socio bella puella viro.

Ars amatoria – Lehrgedicht
elegische Distichen

Begriff: ars

Cicero, De inventione (zwischen 88/82)

ars dicendi (2,1)

praecepta oratoria (1,5)

Ov. ars amatoria 1,1

Si quis in hoc **artem** populo non novit amandi,
        hoc legat et lecto carmine doctus amet.
Arte citae veloque rates remoque reguntur,
        arte leves currus: **arte** regendus Amor.
Curribus Automedon lentisque erat aptus habenis,
        Tiphys in Haemonia puppe magister erat:
Me Venus **artificem** tenero praefecit Amori.
        Tiphys et Automedon dicar Amoris ego.

Ov. ars 1,25

Non ego, Phoebe, datas a te mihi mentiar artes,
    nec nos aeriae voce monemur avis,
nec mihi sunt visae Clio Cliusque sorores
    servanti pecudes vallibus, Ascra, tuis.
Usus opus movet hoc. vati parete perito:
    vera canam. coeptis, mater Amoris, ades.

Ov. ars 2,745

ecce, rogant tenerae, sibi dem **praecepta**, puellae:

vos eritis chartae proxima cura meae! → Buch 3

Remedia amoris

Tristia Klage des Ich im Exil

trist. 1,1,1

Parve – nec invideo – sine me, liber, ibis in urbem:
    ei mihi, quod domino non licet ire tuo!
vade, sed incultus, qualem decet exulis esse;
    infelix habitum temporis huius habe.

trist. 3,1,1

„Missus in hanc venio timide liber exulis urbem:
da placidam fesso, lector amice, manum;

trist. 4,10,111 ff.

Hic ego, finitimis quamvis circumsoner armis,
tristia, quo possum, carmine fata levo.
quod quamvis nemo est, cuius referatur ad aures,
sic tamen absumo decipioque diem.
in medioque mihi das Helicone locum.

ergo quod vivo durisque laboribus obsto,
    nec me sollicitae taedia lucis habent,
gratia, Musa, tibi: nam tu solacia praebes,
    tu curae requies, tu medicina venis.
tu dux et comes es, tu nos abducis ab Histro,
    in medioque mihi das Helicone locum.

Ovid

tristia 4,10,1

Ille ego qui fuerim, tenerorum **lusor** amorum,
quem legis, ut noris, accipe posteritas.
Sulmo mihi patria est, gelidis uberrimus undis,
milia qui novies distat ab urbe decem.

trist. 4,10 ---> lesen

- Dorothee Gall

Die Literatur in der Zeit des Augustus, Darmstadt 2006.

- Ernst August Schmidt

Poetische Reflexion. Vergils Bukolik, München 1972.

- Paul Zanker
- Augustus und die Macht der Bilder, 2. Aufl. München 1990.